

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntö 10.1.2017, MMM001:00/2017

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) lausunto elintarvikelain 30 §:n muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Tukesilta lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta, joka koskee elintarvikelain (23/2006) 30 §:n muuttamista. Pykälää esitetään muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin Elintarviketurvallisuusvirastolle toimivalta asettaa torjunta-ainejäämien väliaikainen kansallinen enimmäismäärä ns. torjunta-ainejäämäasetuksen (EY) N:o 396/2005 18.4 artiklan mukaisesti.

1 Viittaukset kasvinsuojeluaineasetukseen

Nykytilan kuvauksen yhteydessä (s. 1, viimeinen kappale) on viittaus kasvinsuojeluaineasetuksen (EY) N:o 1107/2009 53 artiklaan. Tukes esittää, että hallituksen esityksen perusteluissa tuotaisiin esiin se, että 53 artiklan sanamuoto ei suoraan viittaa torjunta-ainejäämien enimmäisarvoon (ns. MRL-arvo).

Lisäksi tässä kohdassa tulisi olla viittaus kasvinsuojeluaineasetuksen 28 artiklaan. Artiklassa säädetään menettelystä, jonka mukaisesti kasvinsuojeluaineet pääsääntöisesti hyväksytään. Kasvinsuojeluaineasetuksen 53 artiklassa säädetään poikkeuksista asetuksen 28 artiklaan. Poikkeukset koskevat kasvinsuojelun hätätilanteita, jolloin kasvinsuojeluaineen markkinoille saattaminen voidaan poikkeuksellisesti sallia.

Kuten hallituksen esityksessä on todettu, kasvinsuojeluaineasetuksen 53 artikla edellyttää, että artiklassa tarkoitetun hyväksynnän myöntänyt jäsenvaltio ilmoittaa välittömästi muille jäsenvaltioille ja Euroopan komissiolle luvan myöntämisestä. Lisäksi jäsenvaltion on annettava yksityiskohtaiset tiedot tilanteesta ja tiedot kuluttajien turvallisuuden varmistamiseksi.

Komissio on laatinut tarkempaa ohjeistusta kasvinsuojeluaineasetuksen 53 artiklan soveltamisesta sekä artiklassa säädetyn ilmoituksen tekemisestä. Nykytulkin-

nan mukaan ilmoituksessa vaadittaisiin käytännössä vähintään ehdotusta kansallisesta väliaikaisesta MRL-arvosta, jos jäsenvaltio myöntää 53 artiklan mukaisen kansallisen hyväksynnän.¹ Tästä ei siis ole nimenomaisesti säädetty 53 artiklassa.

2 Viittaukset väliaikaiseen lupaan

Tukes esittää, että hallituksen esityksen perusteluissa (s. 2-3) olevat viittaukset wäliaikaiseen lupaan muutetaan. Viittaus voi johtaa harhaan, koska kasvinsuojeluaineasetuksen 30 artiklassa säädetään erikseen väliaikaisista luvista. Jäsenvaltio on voinut 14.6.2016 asti myöntää väliaikaisen luvan kasvinsuojeluaineelle, joka sisältää sellaista tehoainetta, jota ei ole vielä hyväksytty. Väliaikainen lupa voidaan myöntää enintään kolmen vuoden ajaksi.

Lausunnolla olevassa hallituksen esityksen luonnoksessa väliaikaisella luvalla tarkoitetaan kuitenkin kasvinsuojeluaineasetuksen 53 artiklassa tarkoitettua lupaa, joka voidaan myöntää kasvinsuojelun hätätilanteissa enintään 120 päiväksi. Eli kyse on *kasvinsuojeluaineen poikkeusluvasta kasvinsuojelun hätätilanteessa*. Puhekielessä vakiintunut nimitys kyseiselle luvalla on hätälupa.

3 Kuvaus öljyhampun siemenen peittäusta koskevasta lupamenettelystä

Esityksen perusteluissa (s. 2, kappale 5) on viitattu virheellisesti öljyhampun siementä koskevaan tapaukseen. Tukesin diaaritietojen mukaan perusteluissa tarkoitettu ns. hätälupahakemus (iprodionia tehoaineena sisältäneen valmisteen käyttö öljyhampun siementen peittaukseen) saapui Tukeisiin 10.3.2016, ei talvella 2015. Hakemus tehtiin kasvinsuojeluaineasetuksen 53 artiklan mukaisesti. Tässä yhteydessä Tukes oli myös yhteydessä Elintarviketurvallisuusvirastoon liittyen torjunta-ainejäämäasetuksen 18 artiklan 4 kohdan mukaisen väliaikaisen MRL-arvon asettamiseen. Asian käsittely raukesi Tukesissa, koska hakija peruutti hakemuksensa.

Talvella 2015 Tukesilta oli haettu kasvinsuojeluaineasetuksen 51 artiklan mukaista lupaa käytön laajentamiseksi vähäisiin käyttötarkoituksiin samalle iprodionia sisältävälle valmistelle öljypellavan siemenen peittaukseen. Tukes hyväksyi lupahakemuksen keväällä 2015 (Tukesin kasvinsuojeluinerektion rekisterinumero 1959).

4 Vaikutukset ympäristöön ja terveyteen

Esityksessä todetaan (s. 3), että: ”Muutoksella ei olisi suoraa vaikutusta kasvinsuojeluaineiden käytön lisääntymiseen tai vähenemiseen, eikä siten suoraa ympäristö- tai terveysvaikutuksia. MRL-arvon määrittäminen ainoastaan mahdollistaisi väliaikaisen luvan hakemisen.”

¹ Katso tulkinnan osalta: Working Document on Emergency Situations According to Article 53 of Regulation (EC) No 1107/2009: http://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_aas_guidance_wd_emergency_authorisations_article53_en.pdf). Ohjeistuksen mukaan kasvinsuojeluaineasetuksen 53 artiklaan liittyvän ilmoituksen tulee sisältää tiedot joko olemassa olevan MRL-arvon noudattamisesta tai kuluttajakäyttöä koskeva riskinarviointi, johon on liitetty ehdotus väliaikaisen MRL-arvon asettamiseksi. Mikäli komissio katsoo annettujen tietojen perusteella, ettei hyväksyntää tulisi myöntää, on sillä mahdollisuus vaatia sen kumoamista (s. 4-5).

Tämä ei anna asiasta täysin oikeaa kuvaa. Lakimuutoksen johdosta kasvinsuojeluaineiden väliaikainen käyttö voi lisääntyä. Kasvinsuojeluaineiden lisääntyneellä käytöllä on aina ympäristö- ja terveysvaikutuksia. Vaikutukset ovat kuitenkin rajoitettuja ja käytön tulee olla valvottua, eivätkä kasvinsuojeluaineet saa aiheuttaa kohtuutonta riskiä.

Lisätietoja lausunnosta antaa:

Ryhmäpäällikkö Kaija Kallio-Mannila, puh. 029 5052 036 (kasvinsuojeluaineiden hyväksyminen ja käyttö)

Ylitarkastaja Suvi Raitala, puh. 029 5052 181 (oikeudelliset kysymykset)

Pääjohtaja



Kimmo Peltonen

Johtaja



Juha Karjalainen

